

**Програмові вимоги з навчальної дисципліни
«Медичне право» для магістрантів спеціальності 081 Право
денної та заочної форм навчання**

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи медичного права

Тема 1. Загальні положення медичного права. Медичні правовідносини.

Поняття, предмет і метод медичного права як галузі права. Принципи і функції медичного права. Система медичного права. Медичне право як наука та навчальна дисципліна.

Джерела медичного права України. Роль і значення рішень Європейського суду з прав людини в галузі охорони здоров'я в системі законодавства про охорону здоров'я України.

Медичні правовідносини: поняття, ознаки і склад. Класифікація медичних правовідносин. Суб'єкти медичних правовідносин. Загальна характеристика правового статусу пацієнта. Особливості правового статусу законних представників у сфері охорони здоров'я. Права пацієнтів в окремих напрямках медичної діяльності.

Заклад охорони здоров'я як учасник медичних правовідносин. Система закладів охорони здоров'я. Ліцензування й акредитація закладів охорони здоров'я. Лікуючий лікар та його правовий статус.

Об'єкти медичних правовідносин. Зміст медичних правовідносин.

Підстави виникнення та припинення медичних правовідносин.

Тема 2. Медична допомога та медичне обслуговування

Правова природа медичної допомоги і медичної послуги. Медична послуга як об'єкт медичних правовідносин. Види медичних послуг. Медична допомога і медична послуга: проблеми співвідношення. Поняття медичного обслуговування.

Підстави зобов'язань з надання медичної допомоги. Забезпечення загальнодоступності медичної допомоги. Види медичної допомоги.

Право на зайняття народною медициною (цілительством).

Тема 3. Договір про надання медичних послуг

Класифікація договорів у сфері медицини. Поняття договору про надання медичних послуг. Істотні умови договору про надання медичної послуги. Суб'єктний склад і зміст договору. Юридична природа, особливості виконання зобов'язань з договору про надання медичних послуг.

Види договорів про надання медичних послуг. Набрання чинності і порядок укладення договору про надання медичних послуг. Елементи договору про надання медичних послуг.

Цивільно-правова відповідальність за неналежне виконання договору про надання медичних послуг.

Тема 4. Інформована згода на медичне втручання. Лікарська таємниця

Поняття та види інформованої згоди на медичне втручання. Умови (критерії) правомірності інформованої згоди. Форми вираження та способи закріплення інформованої згоди.

Здійснення медичного втручання без згоди пацієнта. Відмова від медичного втручання.

Історія розвитку інституту лікарської таємниці. Поняття, предмет та

особливості лікарської таємниці. Право на таємницю про стан здоров'я та лікарська таємниця для пацієнтів.

Суб'єкти збереження та об'єкт лікарської таємниці. Правомірність розголошення лікарської таємниці та відповідальність за незаконне розголошення.

Право на надання інформації про пацієнта без його згоди чи згоди його законного представника. Збереження лікарської таємниці після смерті пацієнта.

Інформаційні технології в системі охорони здоров'я при захисті лікарської таємниці.

Тема 5. Дефекти надання медичної допомоги. Ятрогенна патологія

Поняття та види дефектів надання медичної допомоги та їх юридична кваліфікація. Міжнародний досвід правової кваліфікації дефектів надання медичної допомоги.

Характеристика дефектів догоспітального періоду, дефекти амбулаторного періоду, дефекти стаціонарного лікування. Співвідношення понять лікарська помилка та нещасний випадок.

Поняття та основні причини виникнення ятрогеній. Класифікація ятрогеній. Місце ятрогенної патології в структурі несприятливих результатів медичних втручань. Ускладнення за результатами медичних втручань та їх правові наслідки. Правові проблеми ятрогеній та їх юридична оцінка.

Тема 6. Захист прав учасників медичних правовідносин. Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я

Поняття юридичного конфлікту у сфері надання медичних послуг. Форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин. Досудовий захист прав суб'єктів медичних правовідносин. Захист прав суб'єктів медичних правовідносин судом.

Медіація як форма захисту суб'єктів медичних правовідносин. Захист персональних даних у сфері охорони здоров'я.

Цивільно-правова відповідальність у сфері охорони здоров'я. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників.

Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері охорони здоров'я. Кримінальна відповідальність за правопорушення у сфері охорони здоров'я.

Змістовий модуль 2. Правове регулювання окремих видів діяльності у сфері охорони здоров'я

Тема 7. Правове регулювання фармацевтичної діяльності та проведення медико-біологічних експериментів в Україні

Правові основи провадження фармацевтичної практики в Україні. Поняття та види фармацевтичної діяльності. Суб'єкти фармацевтичної діяльності та їх правовий статус.

Фармацевтична продукція та порядок її обігу. Право патентного захисту фармацевтичної продукції. Юридична відповідальність за обіг фальсифікованої фармацевтичної продукції.

Міжнародні стандарти у сфері медичних досліджень. Медико-біологічний експеримент: поняття, ознаки і види. Правові засади проведення медичних (клінічних) експериментів в Україні. Умови правомірності проведення медичних експериментів за участі людини.

Тема 8. Правове регулювання медичних експертиз

Правове регулювання експертної діяльності у сфері охорони здоров'я. Правовий статус експерта за законодавством України. Висновок експерта. Медична

експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України.

Медико-соціальна експертиза втрати працездатності. Військово-лікарська експертиза Судово-медична експертиза. Судово-психіатрична експертиза. Альтернативна медична експертиза. Патологоанатомічний розтин.

Тема 9. Правове регулювання трансплантації анатомічних матеріалів людині та донорства крові в Україні

Принципи правового регулювання трансплантації. Нормативно-правове забезпечення трансплантації анатомічних матеріалів. Учасники відносин з трансплантації: донор, реципієнт та трансплант-координатор. Державні інформаційні системи трансплантації.

Право особи на фізичну (тілесну) недоторканність. Посмертне донорство. Особливості надання згоди. Трансплантація анатомічних матеріалів з використанням трупних трансплантатів. Право донора і реципієнта на отримання певних гарантій у зв'язку з майбутнім оперативним втручанням.

Поняття донорства крові та її компонентів. Права, обов'язки донора, гарантії та пільги, які надаються йому. Правове забезпечення організації та здійснення донорства крові та її компонентів: міжнародно-правові стандарти і вітчизняне законодавство. Відповідальність за порушення законодавства про донорство крові та її компонентів.

Тема 10. Правове регулювання допоміжних репродуктивних технологій в Україні

Загальна характеристика національного законодавства та міжнародно-правових стандартів у сфері репродуктивного здоров'я людини.

Поняття допоміжних репродуктивних технологій та їх види. Правові засади донації репродуктивних клітин. Правове регулювання процедури запліднення *in vitro*. Сурогатне материнство: поняття, умови та правові засади. Договір сурогатного материнства: особливості та відповідальність за порушення. Особливості застосування сурогатного материнства для іноземців.

Тема 11. Медичне страхування

Поняття та види медичного страхування. Загальні засади нормативно-правового забезпечення медичного страхування в Україні. Співвідношення понять «медичне страхування» і «страхова медицина».

Добровільне медичне страхування. Обов'язкове медичне страхування та перспективи його запровадження в Україні.

Страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Страхування професійної відповідальності медичних працівників. Медичне страхування у країнах Європейського Союзу.

Тема 12. Правове регулювання надання психіатричної допомоги

Загальна характеристика правового забезпечення надання психіатричної допомоги в Україні. Поняття та особливості психіатричної допомоги.

Види психіатричної допомоги, підстави та порядок її надання. Забезпечення прав осіб при наданні психіатричної допомоги. Правовий статус особи, якій надається психіатрична допомога. Правовий статус медичного працівника при наданні психіатричної допомоги. Контроль і нагляд за діяльністю з надання психіатричної допомоги.

Керівник:

Руслана ГЕЙНЦ